

Αγριολούλουδα με φαρμακευτικές ιδιότητες

/ Γενικά / Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Εκατό αγριολούλουδα της περιοχής της Νότιας Πίνδου και των Μετεώρων, ίσως τα πιο εντυπωσιακά αλλά συνάμα και τα πλέον ωφέλιμα, αφού απ' αυτά παρασκευάζονται εκατοντάδες βιομηχανικά φάρμακα “έκλεισε” στις σελίδες ενός λευκώματος ο πρώην δασάρχης Καλαμπάκας Ηλίας Ζαλαβράς, ύστερα από πολυετή έρευνα.

Το λεύκωμα αυτό, όπως αναφέρει, προλογίζοντας την έκδοση, ο ομότιμος καθηγητής του ΑΠΘ Σπύρος Ντάφης, “θα είναι μια αρχή, πολύ χρήσιμη για τους φίλους της φύσης, τους φυσιολάτρες και όχι μόνο, καθώς και μια πρώτη γνωριμία με την ομορφιά της φύσης για όλους”.

Κάθε Γενάρη, αναφέρει ο συγγραφέας, με το πρώτο λιώσιμο του χιονιού, μέχρι το Φεβρουάριο ή το πολύ μέχρι τις αρχές Μαρτίου, γίνεται ένα θαύμα: “Μέσα σε λίγες ημέρες, τ' αγριολούλουδα, αψηφώντας κάθε εδαφική δυσκολία, αρχίζουν να στολίζουν με τη μεθυστική τους άνθηση τα βράχια των Μετεώρων. Προχωράνε προς τα πάνω στις δασωμένες με δρυς, ελάτια, πεύκα και οξιές βουνοπλαγιές, μέχρι στις χιλιοτραγουδισμένες κορυφές του Κόζιακα, του Ζυγού του Ασπροποτάμου και των Αγράφων” γράφει.

Στο λεύκωμα αναγράφεται το επιστημονικό όνομα του κάθε φυτού καθώς και η κοινή του ονομασία. Παράλληλα, μέσα σε παρένθεση, αναφέρεται και η ονομασία του στη βλάχικη γλώσσα, για όσα φυτά- όπως εξηγεί ο κ. Ζαλαβράς -δεν έχει λησμονηθεί ακόμη.

Κατά την περιγραφή της εικόνας και της οικολογίας του φυτού, γίνεται αναφορά ιδιαίτερη στις φαρμακευτικές του ιδιότητες, σαν απάνθισμα της σχετικής βιβλιογραφίας και της τοπικής παράδοσης.

Ορισμένα παραδείγματα παρουσιάζονται παρακάτω:

Αγιόκλημα

Είναι γνωστό από την αρχαιότητα ως κλύμενο του Θεόφραστου ή περικλύμενο του Διοσκουρίδη. Χαρακτηριστικά τα κιτρινόασπρα εύοσμα άνθη του, που σχηματίζουν μια επάκρια φόβη με στήμονες που προεξέχουν εμφανώς. Απαντάται σ' όλη την περιοχή και μέχρι του υψομέτρου των 1000 μέτρων σε προς νότιες ασβεστολιθικές θέσεις. Τα άνθη του περιέχουν αιθέριο έλαιο και χρησιμοποιούνται στην αρωματοποιία, ενώ θεωρούνται αντιασθματικά. Τα φύλλα είναι κατάλληλα για γαργάρες και οι καρποί ως διουρητικοί και αντικαταρροϊκοί.

Χελιδονόχορτο, λυσσοβότανο

Απαντάται σ' όλη την ορεινή υπό εξέταση περιοχή, σε διάκενα δασών ελάτης, μαύρης πεύκης και οξιάς. Ανθίζει τον Ιούνιο-Αύγουστο. Τα φύλλα περιέχουν γλυκοζίδια, τα οποία επιδρούν απευθείας στους καρδιακούς μύες. Είναι, όμως, και φυτό δηλητηριώδες, γι' αυτό αποφεύγουν την βόσκηση του τα ζώα και οι μέλισσες σπάνια επισκέπτονται τα άνθη του.

Τάτουλα, αγριοκαρυά

Αυτοφύεται σ' όλη την πεδινή περιοχή σε «μεσαριές» καλλιεργειών, σε εδάφη φτωχά, ξερικά αλλά και σε ποτιστικά. Ανθίζει τον Ιούλιο με Οκτώβριο. Παλαιότερα

οι Ινδοί, οι Άραβες και οι Τούρκοι παρασκεύαζαν από αυτό διάφορα ερωτικά φίλτρα. Φυτό φαρμακευτικό και δηλητηριώδες. Τα φύλλα και τα άνθη χρησιμοποιούνται, υπό μορφή τσιγάρων, κατά των κρίσεων του άσθματος. Τα αλκαλοειδή που περιέχει όλο το φυτό, παραλύουν το παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα, γι' αυτό και γίνεται ανάλογη χρησιμοποίηση του και σήμερα από την ιατρική.

Μελισσόχορτο, μελισσοβότανο

Παλαιότερα, χρησιμοποιούνταν από τους μελισσοκόμους, αφού η μυρωδιά που αναδύεται στον αέρα από το τρίψιμο του στα τοιχώματα της κυψέλης, συγκέντρωνε μέσα σ' αυτό τα διαφεύγοντα απ' αυτή σμήνη των μελισσών. Όλο το υπέργειο τμήμα του φυτού, περιέχει πτητικά έλαια, που του προσδίδουν πολύτιμες φαρμακευτικές ιδιότητες. Ως αφέψημα ενδείκνυται κατά της δυσπεψίας, της αϋπνίας, της κατάθλιψης και του σύγχρονου στρες. Χρησιμοποιείται, επίσης, στην αρωματοποιία και την ποτοποιία.

Πρίμουλα

Απαντάται μόνο στην ορεινή (υπό εξέταση) περιοχή και σε υψόμετρο άνω των 1000 μέτρων. Είναι από τα πρώτα άνθη που εμφανίζονται στην περιοχή αυτή αμέσως μετά το λιώσιμο του χιονιού. Φυτό με ευρύ φάσμα χρήσεων. Σε άλλες χώρες, τα άνθη του χρησιμοποιούνται για το “κρασί πρίμουλας”. Ενώ η περιεκτικότητα της ρίζας σε άλατα σαλικυλικού οξέως του προσδίδουν φαρμακευτικές ιδιότητες κατά του κοκίτη και κατά της αρθρίτιδας. Παλαιότερα πωλούνταν οι ρίζες ως φάρμακο με την ονομασία radix arthritika.

Κουφοξυλιά

Κοινός στην περιοχή θάμνος, ύψους μέχρι 4 μέτρα. Ανθίζει την άνοιξη και τα λευκόχρωα άνθη του σε μεγάλα σκιάδια, καλύπτουν μεγάλο ποσοστό της κόμης του. Οι καρποί του είναι μικρές μαύρες ράγες, πλούσιες σε βιταμίνες C, A και βιοχρωστικές. Από μόνο του είναι ένα “φαρμακείο της φύσης”. Τα άνθη του έχουν γλυκαντικούς παράγοντες και σαν έκχυμα αυξάνει την αντίσταση του οργανισμού, εμποδίζει το στρες, το διαβήτη, την αϋπνία και την αρτηριοσκλήρυνση.

Η περιοχή των Μετεώρων και της Ν. Πίνδου, λόγω της ποικιλότητας των εδαφοκλιματικών συνθηκών έχει μια από της πλουσιότερες χλωρίδες της χώρας αλλά και της Ευρώπης, ιδίως σ' ό,τι αφορά στα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά πολλά από τα οποία είναι μελισσοτροφικά, αναφέρει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο κ. Ζαλαβράς.

Πηγή: ikypros.com